

nie podjętych tematów. Takim właśnie Profesor pozostał w pamięci osób, które go znały.

Po części uroczystej przystąpiono do części referatowej, w czasie której wygłoszono cztery prezentacje. Pierwszy temat „Nowe zjawiska i fakty w odporności (odporności nieswoistej) u ssaków” zaprezentował prof. dr hab. Wiesław Deptuła z Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Szczecinie, który niezwykle interesująco omówił procesy mogące przyczynić się do zasadniczego postępu opanowania różnych stanów patologicznych na tle infekcyjnym i metabolicznym oraz rolę, jaką mogą w tym odegrać nowe receptory PPR i mikropęcherzyki EMP.

Następnie lek. wet. Grzegorz Nowak (NIKA Health Products Sp. z o.o.) przedstawił temat „Dimer lizozymu – zarys historii badań”. Prelegent omówił prace nad stworzeniem substancji leczniczej będącej bazą nowego leku – Lydium-KLP oraz związane z nim główne nurty badawcze i plany na przyszłość.

Prof. dr hab. Marcin Światała z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zaprezentował referat „Dimer lizozymu jako środek wspomagający antybiotykoterapię”, wykazując jednoznacznie, że zastosowanie dimeru lizozymu w antybiotykoterapii, w której użyto antybiotyków wpływających niekorzystnie na sprawność układu immunologicznego, może w sposób istotny ograniczyć to niepożądane działanie i nasilić ochronę organizmu. Wpływa to znacząco na efekty leczenia, przyspiesza proces zdrowienia oraz minimalizuje wystąpienie zakażeń wtórnych.

W ostatnim wystąpieniu prof. dr hab. Bożena Obmińska-Mrukowicz z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu przedstawiła wyniki badań własnych na temat „Immunomodulujące właściwości dimeru lizozymu w warunkach pobudzenia i supresji układu odpornościowego”. Wykona-

Fot. 2. Profesorowa Janicka z wykładowcami – prof. dr hab. Marcinem Światałą i prof. dr hab. Bożeną Obmińską-Mrukowicz, dalej córka Ewa i prof. dr hab. Zbigniew Sobek (fot. J. Różańska-Zawieja)

ne przez Panią Profesor doświadczenia na zwierzętach laboratoryjnych wskazują na możliwość praktycznego wykorzystania dimeru lizozymu do farmakologicznej okresowej profilaktyki immunohomeostazy, do potencjalizacji odpowiedzi immunologicznej przy uodpornianiu czynnym oraz do restytucji funkcji układu odpornościowego po jej upośledzeniu lekami lub czynnikami immunosupresyjnymi.

Seminarium zgromadziło ponad 160 uczestników – nie tylko członków PTZ, ale też studentów, doktorantów i współpracowników śp. Profesora Czesława Janickiego, w imieniu których, w przeddzień Seminarium, w obecności członków rodziny, uroczystie złożono wiązanek kwiatów na grobie Profesora.

Zbigniew Sobek

Profesor Tadeusz Konopiński (1894-1965) – pierwszy redaktor naczelny „Przeglądu Hodowlanego”

Ryszard Ziemiński

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Tadeusz Konopiński urodził się 21 października 1894 roku w Wonieściu w Wielkopolsce. Jego życiowy start przypadł na okres zaborów. Po ukończeniu gimnazjum w 1913 roku rozpoczął studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu we Wrocławiu, gdzie było największe skupienie młodzieży polskiej. Wybuch I wojny światowej przerwał Mu studia, gdyż został zmobilizowany do armii pruskiej. Po uzyskaniu niepodległości bardzo aktywnie włączył się w odbudowę państwowości polskiej. W roku 1919 zapisał się na Wydział Rolniczo-Leśny Uniwersytetu Poznańskiego, który kończył w 1920 roku.

Po otrzymaniu dyplomu przystąpił do pracy zawodowej, nie zrywając jednak kontaktu z nauką, już bowiem w 1921 roku uzyskał doktorat nauk rolniczych na podstawie dysertacji „Rozwój i stan obecny hodowli bydła nizinnego w Wielkopolsce z uwzględnieniem najważniejszych prądów krwi”. Od tej pory hodowla i żywienie bydła stały się Jego pasją i ukochaną dziedziną badań.

W sześć lat później na Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie miała miejsce habilitacja dr. Tadeusza Konopińskiego na podstawie rozprawy „Związek między płcią i wiekiem a wycinaniem się zębów u bydła”. Rok 1931 przyniósł młodemu docentowi Konopińskiemu stopień profesora tytularnego na Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Jego autorytet był już wówczas uznany nie tylko w kraju, ale i za granicą. Zapraszany, wyjeżdżał wyklądać na tematy związane z hodowlą i ży-

wieniem zwierząt w licznych uniwersytetach, w tym także w ówczesnie niemieckim Wrocławiu.

Obok pracy naukowej i dydaktycznej profesor Konopiński rozwijał działalność w samorządzie rolnym Wielkopolskiej Izby Rolniczej, zaczynając od skromnej posady asystenta kontroli mlecznej, następnie naczelnika Wydziału Produkcji Zwierzęcej, aż do stanowiska dyrektora, na którym pozostał do wybuchu II wojny światowej.

Rezultaty pracy organizatorsko-koncepcyjnej w Izbie Rolniczej świadczyły o wielkiej energii, pomysłowości i rzetelności w wykonywaniu przyjętych na siebie obowiązków. Z tego też względu kierownictwo Działu Rolniczego na Powszechnej Krajowej Wystawie w 1929 roku powierzono właśnie Profesorowi. W Dziale Produkcji Zwierzęcej na PKW w Poznaniu wystawiono 2633 szt. dużych zwierząt gospodarskich. Zorganizowanie tej części wystawy było wielkim sukcesem profesora Konopińskiego. Nic więc dziwnego, że jeszcze w tym samym roku zwrócił się do Profesora rząd belgijski z propozycją zorganizowania działu rolniczego na wystawie w Liège w 1930 roku. W uznaniu zasług za jej organizację przyznano Profesorowi wysokie odznaczenie – Krzyż Komandorski Orderu Leopolda II.

Pomimo natężenia prac związanych z działalnością organizatorską profesor Konopiński nie zaniedbywał pracy badawczo-naukowej. Na początku lat 30. dorobek naukowy Profesora był pokaźny, miał na swym koncie przeszło 40 prac i podręcznik „Hodowla bydła”. W osiem lat później dorobek ten wzrósł do ponad 100 prac, w tym 7 podręczników. Świadczy to o wielkiej pracowitości Profesora, a trzeba pamiętać, że oprócz pracy w Izbie prowadził zleczone wykłady w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie, na Uniwersytetach w Berlinie i Wrocławiu.

W 1927 roku został pierwszym redaktorem naczelnym miesięcznika „Przegląd Hodowlany”, utworzonego przez Polskie Towarzystwo Zootechniczne pierwszego polskiego czasopisma zootechnicznego, które pod niezmienną nazwą ukazuje się do dzisiaj. W tym samym czasie Profesor rozpoczął wydawanie periodyku pod nazwą „Studia zootechniczne nad bydłem w Polsce”, który po ukazaniu się 6 zeszytów włączono do „Roczników Nauk Rolniczych”.

Po wybuchu II wojny światowej i zajęciu Poznania przez Niemców profesor Konopiński został wysiedlony do Słowika koło Kielc, gdzie rozpoczął pracę w Izbie Rolniczej. W latach 1943-1945 był organizatorem i kierownikiem kursów tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich w Kielcach (Filia Uniwersytetu Ziemi Zachodnich w Warszawie). Zajęcia z historii średniowiecza Słowian prowadził późniejszy profesor i Rektor Uniwersytetu w Poznaniu dr Gerard Labuda. W ten sposób zrealizował swój śmiały, wydawało się nierealny zamysł. Pamiętały o tym władze Kielecczyzny, kiedy to na 50-lecie pracy naukowej wręczono Jubilatowi Złotą Odznakę za Zasługi dla Ziemi Kieleckiej.

Z Kielecczyzny powrócił profesor do Wrocławia, gdzie rozpoczął kolejny, bardzo twórczy okres swojego życia. Z całym zapałem włączył się do organizowania Wydziału Rolnictwa na Uniwersytecie i Politechnice Wrocławskiej i został jego pierwszym dziekanem.

W 1946 roku otrzymał nominację na profesora zwyczajnego. Kierowana przez Niego Katedra Szczegółowej Hodowli i Żywienia Zwierząt zdobyła rozgłos i autorytet w kraju. Równocześnie z organizowaniem Wydziału Rolnictwa ochraniał Profesor poniemiecki Zakład Doświadczalny w Czechnicy, z którego pragnął stworzyć wzorową placówkę na potrzeby zootechniki. Wielki był to wysiłek i pasja budowania nowego polskiego życia na gruzach zniszczonego Wrocławia.

Będąc inicjatorem powołania Wydziału Zootechnicznego i wieloletnim jego dziekanem, profesor Tadeusz Konopiński położył ogromne zasługi w rozwoju Uczelni. Wśród licznych funkcji, jakie w ciągu swego życia pełnił, nie można pominąć stanowiska dyrektora Instytutu Zootechniki w Polsce, które piastował przez 5 lat. Wyrazem wysokiej oceny dorobku naukowego Profesora było wybranie Go członkiem-korespondentem PAN i honorowym prezesem PTZ. Był ponadto członkiem KNZ PAN oraz RNT przy Ministerstwie Rolnictwa. Przy rozległej działalności organizatorskiej i społecznej profesor Tadeusz Konopiński prowadził nieprzerwanie pracę naukową. Jego prace naukowe obejmują 150 pozycji, nie licząc wielu artykułów i wypowiedzi zamieszczonych w prasie fachowej.

Pozycją wymagającą odrębnego omówienia są podręczniki profesora Tadeusza Konopińskiego. Spośród 11 wydanych, na największą uwagę zasługuje „Hodowla bydła”, która ukazała się w roku 1931 i następnie wznowiona w 1949 oraz 1950 roku, będąca pierwszym obszerniejszym opracowaniem monograficznym dotyczącym chowu i hodowli bydła. Było to dzieło o wartości nieprzemijającej. Drugim z kolei, wartościowym podręcznikiem akademickim jest „Żywienie zwierząt”, które doczekało się czterech wydań, ostatniego w 1964 roku.

Profesor Konopiński był także autorem lub współautorem wielu opracowań, m.in. „Teoria i praktyka w chowie i żywieniu zwierząt” (1932), „Przygotowanie trzody chlewnej do tuczu” (1932), „Racjonalny tucz trzody chlewnej”, „Łąki i pastwiska, jako podstawa produkcji zwierzęcej” (1933), „Trzoda chlewna jako towar rzeźny” (1935). Prace Konopińskiego służyły szeroko pojętej praktyce rolniczej.

Jakże aktualne są słowa Profesora: *Myślę, że w dzisiejszych czasach na tle wciąż wzrastających potrzeb wsi należy przede wszystkim kierować się dewizą „Służ wiedzy i szerz wiedzę”*. Aktywność naukowa, wielka osobowość, a przede wszystkim ogromna życzliwość profesora Konopińskiego i Jego rodziny przyciągała do Niego młodzież, nie tylko z kraju.

Jako wybitny specjalista z zakresu chowu, hodowli i żywienia zwierząt profesor Konopiński położył duże zasługi w kształceniu kadry naukowej. Jak ogromny jest jego wkład w rozwój naukowy kadry zootechnicznej świadczy najlepiej fakt, że był promotorem 41 doktorów, z których wielu uzyskało stanowiska docentów i profesorów. Przez ten olbrzymi dorobek w kształceniu doktorów i doktorów habilitowanych stał się twórcą „Szkoły naukowej” kadr dla polskiej nauki.

Profesor Konopiński został odznaczony wieloma zaszczytnymi orderami i odznaczeniami krajowymi i zagranicznymi, spośród których wymienić należy: Order Sztandaru Pracy II klasy, Krzyż Kawalerski i Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, dwukrotnie Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Oficerski Orderu „Merite agricola”.

W dniach 10-12 czerwca 1965 roku Profesor obchodził jubileusz 50-lecia pracy naukowej i zawodowej. Była to uroczystość nie tylko wrocławskiego środowiska naukowego, lecz święto całego polskiego rolnictwa. Nie spodziewaliśmy się wówczas, że tak szybko będziemy musieli pożegnać Profesora na zawsze. Zmarł 6 października 1965 roku we Wrocławiu i został pochowany na cmentarzu św. Wawrzyńca, przy ul. Bujwida.

Jesteśmy dumni we wrocławskiej Alma Mater, że ten wybitny, światowej sławy uczony, badacz i autor wielu dzieł i podręczników, ceniony pedagog i wychowawca młodzieży, dobry i szlachetny człowiek, był naszym nauczycielem.